

Usos digitals de l'alumnat universitari: formant el futur mestre

Pla, G.

Universitat de Vic

Aquesta comunicació presenta l'experiència desenvolupada el curs 2010-11 i en l'assignatura del Grau de Mestre d'Educació Infantil: Desenvolupament psicomotor i Expressió Corporal de la Universitat de Vic. Una assignatura que no té res a veure amb les noves tecnologies de la informació i la comunicació (NTIC). La comunicació no té com a objectiu fonamental mostrar una experiència acadèmica, sinó que vol centrar l'atenció sobre els reptes educatius que la societat del coneixement i les NTIC promouen i els reptes pedagògics que aquests entorns impliquen en la formació universitària. Els objectius que ens plantejem per aquesta comunicació són doncs:

- Mostrar els usos digitals dels estudiants de magisteri d'educació infantil.
- Reflexionar i debatre sobre aquests usos en la societat i el context universitari actual.

Feta aquesta introducció direm que l'objectiu que es plantejava l'assignatura a l'inici de curs era el d'oferir una sèrie de recursos digitals que incrementessin la disponibilitat de l'alumnat d'educació infantil envers els recursos digitals. No sols pel desenvolupament d'estratègies que milloressin el seu potencial de rendiment acadèmic, sinó també per la seva capacitació professional futura. Aquestes voluntats se sustentaven en el supòsit que la formació universitària i especialment tota aquella lligada a l'educació ha de capacitar al futur professional a respondre als reptes del futur que les noves situacions professionals i de la societat del coneixement promouen (Cobo & Moravec, 2011). Per què entenem que només així es podrà fer front amb garanties a les noves demandes, conegudes i no conegudes, que la societat líquida (Bauman, 2007) està generant. Així que cal doncs treballar per fer front a l'esclatxa digital que en la formació universitària té una importància creixent (Selwyn, 2010). Tot afavorint, al seu torn, nous entorns professionals d'empoderament mitjançant l'intercanvi d'informació, la cooperació i la col·lectivització de l'activitat professional (Cobo & Pardo Kuklinski, 2007).

Per a assolir-ho es varen proposar tota una sèrie de tasques. Algunes d'elles eren d'obligat compliment en la mesura que formaven part de la dinàmica interna de l'assignatura i van obligar a l'alumnat a residir digitalment i a aprendre específicament una sèrie de recursos tecnològics:

- Seguiment d'una web pròpia de l'assignatura.
- Descàrrega de materials a plataformes virtuals (Slideshare o Scribd).
- Registre de les activitats en documents compartits (GoogleDocs).
- Activitats de recerca d'informació a la xarxa (Youtube, GoogleScholar,...)

I donades les condicions que implica el treball grupal i les escasses hores lliures que disposava l'alumnat per a fer-lo, es va promoure a l'alumnat a utilitzar recursos tecnològics que potenciessin les possibilitats d'encontre virtual. Durant el curs es varen petites formacions

incorporades en les mateixes classes per tal que l'alumnat els pogués aprendre a utilitzar, foren:

- Computació en el núvol.
- Emmagatzematge en el núvol.
- Comunicació virtual.
- Xarxes socials.

El treball és un estudi de casos que vol conèixer la percepció de l'alumnat envers certs aspectes de les eines digitals i els seus usos sobre una mostra de 56 subjectes de 2n curs. Al final de tot aquest procés es va passar un qüestionari anònim a l'alumnat que recollia dades de caràcter quantitatiu amb informació relativa a: l'interès inicial i final en les NTIC, sensació de competència digital adquirida i recursos digitals utilitzats durant el procés.

Aquestes dades es varen recollir al final del curs mitjançant un formulari de GoogleDocs i amb preguntes que valoraven d'1 a 4 el nivell de satisfacció, assoliment o intensitat de cada resposta. El mateix qüestionari també va recollir dades de caràcter qualitatiu que ens permetien matisar i interpretar els resultats quantitatius obtinguts. Aquestes preguntes volien adquirir informació sobre: l'experiència viscuda per a cada alumna envers l'assignatura i la descoberta o falta de recursos digitals apresos.

Resultats:

- Els usos digitals de l'alumnat de l'assignatura no incorporen les possibilitats de la web 2.0., la computació i emmagatzematge en el núvol.
- Els resultats mostren el desconeixement dels recursos que la xarxa ofereix pel treball en equip.
- No obstant això, l'alumnat va mostrar una visió positiva envers la utilització dels recursos digitals que contrastava amb les reticències digitals inicials.
- Fet que, al seu torn, es mostrava per l'augment de la sensació de competència digital que l'alumnat va assolir al llarg del curs.

Qüestions que poden ser debatudes:

1. Els nivells inicials i finals de residència digital de l'alumnat s'ajusten a la noció de radi digital? Són suficients per la capacitació professional del docent?
2. Quina és la visió de l'alumnat universitari de les NTIC com a suport d'aprenentatge? Utilitzen plataformes tecnològiques per millorar el seu pas per la universitat?

Referències

- Bauman, Z. (2007). Els reptes de l'educació en la modernitat líquida. Barcelona: Arcàdia.
- Cobo, C. & Moravec, J. (2011). Aprendizaje invisible. Hacia una ecología de la educación. Barcelona: Col·lecció Transmedia XXI, Publicacions i edicions de la UB.
- Cobo, C. & Pardo Kuklinski, H. (2007). Planeta Web 2.0. Inteligencia colectiva o medios fast food. Barcelona/México DF: Grup de Recerca d'Interaccions Digitals, Universitat de Vic. Accessible a <http://www.planetaweb2.net/> [consulta 4 de juliol de 2011].

- Law, N. (2008). “Polítiques i pràctiques sobre l'ús de les TIC com a suport en l'aprenentatge: lliçons extretes d'estudis comparatius internacionals”. A Quaderns d'avaluació: 5è Seminari d'Avaluació Educativa. Les TIC a l'ESO, núm 12, pp. 52-74.
- Lévy, P. (2004). L'Intelligence Collective. Pour une anthropologie du cyberspace. Paris: La Découverte.
- Peña-López, I. & Cerrillo, A. (2011). “Herramientas 2.0 para el desarrollo de competencias profesionalizadoras”. En II Jornada sobre Docencia del Derecho y Tecnologías de la Información y la Comunicación, 6 de junio de 2011. Barcelona: UOC.
- Selwyn, N. (2010). “Degrees of digital division: Reconsidering digital inequalities and contemporary higher education”. A Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento, Vol. 7, núm. 1.